

UCHWAŁA

Dnia 1 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący)

SSN Jolanta Frańczak (sprawozdawca)

SSN Dawid Miąsik

Protokolant Anna Matura

w sprawie z powództwa G. R.

przeciwko M. J. i Skarbowi Państwa - Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej
Polskiej

o odszkodowanie, wynagrodzenie, ekwiwalent pieniężny, odprawę emerytalną,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 1 lutego 2017 r.,

zagadnienia prawnego przekazanego postanowieniem Sądu Okręgowego - Sądu
Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W.

z dnia 6 października 2016 r., sygn. akt XXI Pa (...),

1. czy Biuro byłego Prezydenta RP utworzone przez byłego Prezydenta RP na podstawie art. 4 ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o uposażeniu byłego Prezydenta RP (Dz. U. Nr 75 poz. 356) i § 1 Zarządzenia nr 14 Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 września 1996 r. w sprawie warunków techniczno-organizacyjnych oraz trybu przekazywania środków na utworzenie i funkcjonowanie biur byłych Prezydentów jest jednostką organizacyjną, która spełnia kryteria do uznania go za pracodawcę w rozumieniu art. 3 k.p. czy też pracodawcą osób zatrudnionych w Biurze jest były Prezydent RP?

2. czy stosunek pracy pracownika Biura byłego Prezydenta RP wygasa wraz ze śmiercią byłego Prezydenta RP?

3. czy w razie śmierci byłego Prezydenta RP, który utworzył Biuro byłego Prezydenta RP, pracownik Biura byłego prezydenta RP jest przejmowany na zasadach określonych w art. 23(1) § 1 k.p. przez Kancelarię Prezydenta RP?

podjął uchwałę:

- 1. Pracodawcą pracowników zatrudnionych w Biurze byłego Prezydenta RP jest to Biuro, a ich stosunki pracy wygasają z dniem śmierci byłego Prezydenta RP (art. 3 w związku z art. 63² § 1 i 2 k.p.)**
- 2. Odmówił podjęcia uchwały w pozostałym zakresie.**

UZASADNIENIE

Przedstawione Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne powstało na tle następującego stanu faktycznego:

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2016 r.: 1) zasądził od pozwanego Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na rzecz powódki G. R. następujące kwoty: a) 7400 zł tytułem wynagrodzenia za pracę za jeden miesiąc zatrudnienia podczas likwidacji Biura byłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z ustawowymi odsetkami od dnia 25 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty, b) 22.200 zł tytułem odszkodowania w związku z wygaśnięciem stosunku pracy z ustawowymi odsetkami od dnia 25 czerwca 2014 r., c) 427,92 zł tytułem nagrody rocznej za 2014 r. z ustawowymi odsetkami od dnia 1 kwietnia 2015 r. do dnia zapłaty, d) 4.615 zł tytułem ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy z ustawowymi odsetkami od dnia 25 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty, 2) oddalił powództwo w pozostałym zakresie, w tym w stosunku do pozwanej M. J., 3) zasądził od pozwanego Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na rzecz powódki kwotę 972 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, 4) zasądził od powódki na rzecz pozwanej M. J. kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a także 5) nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 7.400 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że powódka była zatrudniona w Biurze byłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (...) od dnia 1 listopada 1996 r. do dnia 30 września 2011 r. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku kierownika Biura byłego Prezydenta RP. Umowa o pracę została rozwiązana w związku z jej przejściem na emeryturę. Następnie powódka ponownie została

zatrudniona w Biurze byłego Prezydenta RP na tym samym stanowisku pracy. Powódka była jedynym pracownikiem Biura byłego Prezydenta RP, które prowadziła samodzielnie. Biuro byłego Prezydenta RP, jako samodzielna jednostka organizacyjna, posiadało numer identyfikacyjny REGON, było płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia powódki, finansowane było ze środków publicznych. Ryczałt na prowadzenie Biura wynosił kwotę 12.150 zł i rozliczany był cyklicznie. Środki te ujmowane były w części budżetowej Kancelarii Prezydenta RP. Ze środków Kancelarii Prezydenta RP finansowano dodatkowe wynagrodzenie roczne i nagrody jubileuszowe powódki związane z jej zatrudnieniem na stanowisku kierownika Biura byłego Prezydenta RP. W związku ze śmiercią prezydenta powódka zajmowała się likwidacją jego Biura. W tym celu rozwiązała umowy o prenumeraty, umowy telekomunikacyjne, umowę o najem lokalu, przekazała Dyrektorowi Biura Administracji Kancelarii Prezydenta RP składniki majątkowe stanowiące własność Kancelarii, sporządziła sprawozdanie z wydatkowania kwot ryczałtu za okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 24 czerwca 2014 r. W okresie zatrudnienia powódka nie wykorzystwała urlopu wypoczynkowego za 2014 r.

Przy takich ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie. W pierwszej kolejności Sąd Rejonowy podniósł, że stosownie do art. 4 ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o uposażeniu byłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 75, poz. 356 ze zm.) byłemu Prezydentowi na prowadzenie biura przysługują środki finansowe w wysokości i na zasadach określonych dla posłów otrzymujących środki finansowe na utworzenie, funkcjonowanie i finansowanie biura poselskiego. Wynikające z tego uprawnienia wydatki są pokrywane z budżetu państwa w części dotyczącej Kancelarii Prezydenta. Zdaniem Sądu Rejonowego, analiza treści zawartych z powódką umów o pracę, dokumentów dotyczących ubezpieczeń społecznych, utworzenia oraz funkcjonowania Biura byłego Prezydenta RP wskazuje, że jednostką organizacyjną zatrudniającą powódkę było to Biuro. Posiadało ono samodzielność organizacyjną, finansową i prawną, co skutkowało uznaniem, że było pracodawcą powódki w rozumieniu art. 3 k.p. Zatrudnienie powódki w Biurze byłego Prezydenta RP wynikało z wykonywania funkcji publicznych (*quasi*-państwowych) związanych

z zakończeniem kadencji Prezydenta RP. Środki na funkcjonowanie Biura pochodziły z funduszy publicznych i wymagały rozliczenia przez Kancelarię Prezydenta. Również wyposażenie Biura pochodziło z Kancelarii Prezydenta. Sąd Rejonowy stwierdził, że okoliczności niniejszej sprawy wskazują, że zarówno powstanie, jak i działalność Biura byłego Prezydenta RP, nie wynikały z jego osobistych potrzeb. Funkcjonowanie Biura nie było wynikiem inicjatywy jego jako osoby fizycznej, lecz wynikiem jego inicjatywy jako byłego Prezydenta RP i w ramach działalności tego Biura dysponował on swobodą organizacyjną i finansową uzasadniającą przyjęcie, że to Biuro byłego Prezydenta RP było pracodawcą powódki, a nie były Prezydent RP.

Sąd Rejonowy w swoich rozważaniach uwypuklił, że przyznanie danej jednostce organizacyjnej zdolności do samodzielnego zatrudniania pracowników powinno być konsekwencją jej wyodrębnienia organizacyjno-technicznego i finansowego w stopniu umożliwiającym samodzielne realizowanie stosunków pracy oraz ponoszenie odpowiedzialności za zobowiązania z nich wynikające. Wobec tego, odwołując się do regulacji zawartej w zarządzeniu nr 14 Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 września 1996 r. w sprawie warunków techniczno-organizacyjnych oraz trybu przekazywania środków na utworzenie i funkcjonowanie biur byłych Prezydentów (dalej jako zarządzenie nr 14 Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 września 1996 r.), uznał, że analiza tych przepisów pozwala na stwierdzenie, że biura byłych Prezydentów RP posiadają zdolność do samodzielnego zatrudniania pracowników. Świadczy o tym przede wszystkim § 11 cytowanego zarządzenia, w którym wskazano, że Kancelaria Prezydenta zapewnia środki finansowe na ewentualne pracownicze roszczenia odszkodowawcze wynikające z prawidłowo zawartych umów o pracę pracowników biura otrzymujących wynagrodzenia ze środków przysługujących na działalność biura z tytułu ryczału. Z tego wynika, że dostrzeżono odpowiedzialność Skarbu Państwa - Kancelarii Prezydenta RP za roszczenia pracownicze związane z zatrudnieniem pracowników w biurach byłych Prezydentów RP w ramach przekazywanego z budżetu Kancelarii Prezydenta RP ryczału. W tym kontekście Sąd Rejonowy za niezasadny uznał zarzut pozwanego Skarbu Państwa dotyczący braku legitymacji biernej po jego stronie, zwracając przy

tym uwagę, że oznaczenie *statio fisci* Skarbu Państwa w pozwie było nieprawidłowe i zostało odmiennie wskazane w wyroku, stosownie do art. 67 k.p.c. Sąd Rejonowy zaznaczył, że powódka z uwagi na likwidację Biura byłego Prezydenta RP wykonywała pracę do dnia 24 czerwca 2014 r. Powinna zatem otrzymać wynagrodzenie za pracę bowiem przeprowadzenie czynności likwidacyjnych miało nastąpić w ciągu 30 dni. Zgodnie z § 8 ust. 2 zarządzenia nr 14 Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 września 1996 r. w przypadku zniesienia działalności biura następuje w terminie 30 dni: 1) rozliczenie kwot ryczałtów na prowadzenie biura na formularzu rozliczenia stanowiącym załącznik nr 4 do zarządzenia, 2) rozliczenie składników majątkowych stanowiących własność Kancelarii Prezydenta, a użytkowanych w biurze. Z uwagi na zakończenie działalności Biura, pracodawca powódki przestał istnieć, a wyniki z tego tytułu roszczenia pracownicze powinny być zaspokojone ze Skarbu Państwa, jako podmiotu finansującego funkcjonowanie tego Biura.

Sąd Rejonowy podniósł, że konsekwencją przyjęcia, iż pracodawcą powódki było Biuro byłego Prezydenta RP było jednocześnie ustalenie, że do zakończenia stosunku pracy nie doszło w związku z jego śmiercią. Nie oznacza to jednak, że roszczenie powódki dotyczące odszkodowania z tytułu wygaśnięcia umowy o pracę okazało się niezasadne. Umowa o pracę ustała w związku z utratą bytu prawnego przez podmiot ją zatrudniający. Zakończenie stosunku pracy było ściśle związane ze śmiercią byłego prezydenta, ponieważ Biuro byłego Prezydenta RP nie mogło dalej funkcjonować. Utworzenie i działanie Biura miało na celu wyłącznie obsługę działalności byłego Prezydenta RP, a jego śmierć spowodowała konieczność zlikwidowania Biura. Z kolei, wobec braku stosownych regulacji prawnych związanych z uprawnieniami pracowników biur byłych prezydentów, w ocenie Sądu Rejonowego, należało *per analogiam* zastosować art. 63² § 2 k.p., jako konstrukcję najbardziej zbliżoną do stanu faktycznego zaistniałego w niniejszej sprawie. Sąd ten dostrzegł, że w sytuacji zakończenia kadencji Sejmu i Senatu pracownicy biur (poselskich czy senatorskich) mają prawo do odprawy pieniężnej (art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora – jednolity tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 1605). Niemniej jednak w stosunku do powódki nie było możliwe zastosowanie konstrukcji z ustawy o wykonywaniu posła i senatora, gdyż

miała ona zawartą umowę o pracę na czas nieokreślony, a nie było podstaw do zawarcia z nią umowy o pracę na czas określony. Wobec powyższego Sąd Rejonowy uznał, że adekwatne będzie zastosowanie w sprawie art. 63² § 2 k.p., którego celem jest zapewnienie rekompensaty pieniężnej pracownikowi, który utracił zatrudnienie w wyniku okoliczności od niego niezależnych (śmierć pracodawcy), a jednocześnie nagłych i nieprzewidzianych. W takiej sytuacji znalazła się powódka i odszkodowanie, o którym mowa w art. 63² § 2 k.p., powinno rekompensować jej utratę pracy w okolicznościach ściśle powiązanych ze śmiercią byłego Prezydenta RP .

Odnosząc się do roszczenia o ekwiwalent za urlop wypoczynkowy, Sąd Rejonowy podniósł, że materiał dowodowy daje podstawy do przyjęcia, iż powódka na bieżąco wykorzystywała urlop wypoczynkowy i do wykorzystania pozostał jej wyłącznie urlop wypoczynkowy za 2014 r. w wymiarze 13 dni. Z tego względu, tylko w tym zakresie, prawo do urlopu wypoczynkowego przekształciło się w roszczenie o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego. Za zasadne Sąd Rejonowy uznał również roszczenie dotyczące wyrównania kwoty dodatkowego wynagrodzenia rocznego na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników sfery budżetowej (jednolity tekst: Dz.U. 2013 r., poz. 1144). Oddaleniu podlegało powództwo co do odprawy emerytalnej, z uwagi na podniesiony zarzut przedawnienia.

Sąd Rejonowy stwierdził, że w konsekwencji przyjęcia, iż pracodawcą powódki było Biuro byłego Prezydenta RP, powództwo w stosunku do pozwanej M. J. zostało oddalone w całości, a roszczenia pracownicze powódki nie wchodzą w skład masy spadkowej po zmarłym (art. 922 § 1 k.c.). Brak jest tym samym podstaw prawnych do przypisania pozwanej odpowiedzialności za przedmiotowe zobowiązania. Były Prezydent nie zatrudniał powódki jako osoba fizyczna i dlatego jego spadkobiercy nie mogą odpowiadać za roszczenia pracownicze jak za długi spadkowe.

Wyrok Sądu Rejonowego zaskarżyła apelacją powódka oraz pozwany Skarb Państwa - reprezentowany przez Szefa Kancelarii Prezydenta RP.

Powódka zaskarżyła wyrok w pkt 2 oddalającym powództwo w stosunku do pozwanej M. J. oraz oddalającym powództwo w stosunku do pozwanych Skarbu

Państwa i M. J. w zakresie odprawy emerytalnej, a także w pkt 3 i 4, wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku przez dodanie w pkt 1 stwierdzenia o zasądzeniu na jej rzecz od pozwanej M. J. *in solidum* ze Skarbem Państwa, reprezentowanym przez Szefa Kancelarii Prezydenta RP, wymienionych w pkt 1 a, b, c, d kwot oraz o zmianę wyroku i zasądzenie na rzecz powódki od pozwanych Skarbu Państwa i M. J. *in solidum* kwoty 7.400 zł tytułem odprawy emerytalnej z ustawowymi odsetkami od dnia 25 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty, a także o zmianę pkt 3 i 4 zaskarżonego wyroku przez zasądzenie na rzecz powódki od pozwanych *in solidum* pełnych kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Powódka zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi:

1) naruszenie art. 369 k.c. i art. 922 § 1 k.c. oraz wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 sierpnia 1997 r., II CKU 78/97 (LEX Nr 32276), a także doktryny wyrażonej w Komentarzu do art. 369 k.c. autorstwa Agnieszki Rzeteckiej-Gil przez uznanie, że pozwana M. J. jako jedyna spadkobierczyni swojego ojca, byłego Prezydenta, nie ponosi odpowiedzialności z tytułu należności objętych pozwem *in solidum* wraz z pozwanym Skarbem Państwa,

2) naruszenie art. 92¹ § 1 k.p. w związku z art. 84 k.p. oraz art. 291 § 1 k.p., art. 5 k.c., art. 233 § 1 k.p.c. przez uznanie, że roszczenie z tytułu odprawy emerytalnej uległo przedawnieniu z dniem 30 września 2011 r. w sytuacji, gdy powódka natychmiast po rozwiązaniu umowy o pracę w związku z przejściem na emeryturę została ponownie zatrudniona w Biurze byłego Prezydenta, a po jego śmierci, przed wytoczeniem powództwa, prowadziła korespondencję z pozwanymi, licząc na ugodowe rozwiązanie całego problemu i wypłacenie jej roszczeń przy przyjęciu zasady bezwzględnego braku możliwości zrzeczenia się odprawy emerytalnej.

Pozwany Skarb Państwa, reprezentowany przez Szefa Kancelarii Prezydenta RP, zaskarżył wyrok w pkt. 1, 3, 4 i 5 oraz w pkt. 2 (w zakresie w jakim oddała powództwo w stosunku do pozwanej M. J.), wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania a nadto na podstawie art. 338 § 1 k.p.c. o orzeczenie zwrotu pozwanemu kwoty 7.400 zł, co do której Sąd

pierwszej instancji nadał rygor natychmiastowej wykonalności, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Pozwany zarzucił zaskarżonemu wyrokowi obrazę przepisów prawa materialnego, a w szczególności:

1) art. 3 k.p. w związku z art. 63² § 2 k.p., art. 80 k.p., art. 171 § 1 k.p. oraz art. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej wskutek jego niezastosowania w sytuacji, gdy dochodzone przez powódkę świadczenia pieniężne, z braku przepisu prawa statuującego odpowiedzialność Skarbu Państwa za zobowiązania pracodawcy wobec pracownika, mogą być dochodzone wyłącznie od pracodawcy,

2) art. 4 w związku z art. 9 ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o uposażeniu byłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wskutek jego niezastosowania,

3) § 11 zarządzenia nr 14 Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 września 1996 r. przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że z przepisu tego wynika, iż Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za roszczenia pracownicze pracowników biur byłych prezydentów, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego jego zastosowania.

Wyrokowi zarzucono także naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnej oceny materiału dowodowego oraz nieuwzględnienie, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, jednoznacznych związków przyczynowo-skutkowych i przyjęcie, że Skarb Państwa – Szef Kancelarii Prezydenta RP jest biernie legitymowany do występowania w przedmiotowym sporze i ponosi odpowiedzialność za roszczenia pracownicze związane z zatrudnieniem pracowników w biurach byłych prezydentów.

Natomiast, gdyby Sąd uznał, że pozwany posiada legitymację bierną, a biuro byłego prezydenta status pracodawcy, to wyrok zostaje zaskarżony w zakresie odszkodowania i ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy.

Rozpoznając apelacje obu stron Sąd Okręgowy – Sąd Pracy w W. uznał, że na tle sprawy wyłoniło się zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, a sprowadzające się do następujących pytań:

- 1) czy Biuro byłego Prezydenta RP utworzone przez byłego Prezydenta RP na podstawie art. 4 ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o uposażeniu byłego Prezydenta RP (Dz.U. Nr 75, poz. 356) i § 1 Zarządzenia nr 14 Szefa Kancelarii Prezydenta RP z dnia 17 września 1996 r. w sprawie warunków techniczno-organizacyjnych oraz trybu przekazywania środków na utworzenie i funkcjonowanie biur byłych Prezydentów jest jednostką organizacyjną, która spełnia kryteria do uznania go za pracodawcę w rozumieniu art. 3 k.p., czy też pracodawcą osób zatrudnionych w Biurze jest były Prezydent RP?
- 2) czy stosunek pracy pracownika Biura byłego Prezydenta RP wygasa wraz ze śmiercią byłego Prezydenta RP?
- 3) czy w razie śmierci byłego Prezydenta RP, który utworzył Biuro byłego Prezydenta RP, pracownik Biura byłego prezydenta RP jest przejmowany na zasadach określonych w art. 23¹ §1 k.p. przez Kancelarię Prezydenta RP?

Sąd Okręgowy podniósł, że merytoryczne rozpoznanie sprawy wymaga rozważenia, kto był pracodawcą powódki, tj. czy był nim były Prezydent, jako osoba fizyczna, czy też Biuro byłego Prezydenta RP, jako wyodrębniona jednostka organizacyjna w rozumieniu art. 3 k.p. Problemy z prawidłową oceną, kto jest pracodawcą pracowników zatrudnionych w Biurze byłego Prezydenta RP, wynikają z braku wyraźnego uregulowania tej sprawy w ustawie z dnia 30 maja 1996 r. o uposażeniu byłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sposób analogiczny, jak ma to miejsce w regulacjach prawnych dotyczących zatrudniania pracowników w biurach poselskich i senatorskich. Kwestii tej nie rozstrzyga także zarządzenia nr 14 Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 września 1996 r. Argumentem do nabycia statusu pracodawcy nie może być też samo nadanie takiemu Biuru numeru Regon. Ustawa z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora w art. 23 ust. 4 wprost stanowi, że poseł lub senator może zatrudniać pracowników w biurze we własnym imieniu na czas określony, nie dłuższy niż czas sprawowania mandatu. Stosując wnioskowanie *per analogiam* wydaje się możliwe przyjęcie, że były Prezydent RP może zatrudnić pracowników

we własnym imieniu, z tą tylko modyfikacją, że nie ma ograniczenia co do rodzaju zawartej z nimi umowy bowiem status „byłego Prezydenta” jest dożywotni.

W ocenie Sądu Okręgowego okolicznością istotną w sprawie jest zatem określenie, czy pracodawcą osoby pracującej w Biurze byłego Prezydenta RP jest były Prezydent jako osoba fizyczna, czy też Biuro byłego Prezydenta RP, a to z uwagi na konieczność odpowiedzi na kolejne istotne w sprawie pytanie, tj. czy stosunek pracy pracownika Biura wygasa wraz ze śmiercią byłego Prezydenta RP. Sąd Okręgowy wskazał, że przepisy art. 63² k.p. określają konsekwencje śmierci pracodawcy będącego osobą fizyczną. Zgodnie z § 1 art. 63² k.p. z dniem śmierci pracodawcy umowy o pracę z pracownikami wygasają, z zastrzeżeniem przepisu § 3, który stanowi, że przepis § 1 nie ma zastosowania w razie przejęcia pracownika przez nowego pracodawcę na zasadach określonych w k.p. Co do zasady, moment śmierci pracodawcy wyznacza kres bytu prawnego stosunków pracy, w których ten dotychczas pozostawał z zatrudnianymi przez siebie pracownikami. Od tej zasady art. 63² k.p. zawiera jednak wyjątek stanowiąc, że nie wygasają stosunki pracy, o ile dochodzi do przejęcia pracowników przez nowego pracodawcę w trybie następstwa prawnego. Najpowszechniejszą formą przejęcia, o której mowa w art. 23¹ k.p., jest dziedziczenie, w wyniku którego zakład pracy jest przejmowany przez spadkobierców zmarłego pracodawcy (zakład pracy w znaczeniu przedmiotowym wchodzi w skład spadku), którzy w ten sposób uzyskują status nowego pracodawcy w rozumieniu art. 63² § 3 k.p. Może również dojść do innej formy następstwa prawnego na zasadach art. 23¹ k.p., co zdaniem Sądu Okręgowego jest możliwe w tej sprawie przy założeniu, że Biuro byłego Prezydenta RP było pracodawcą powódki, a w okresie po śmierci byłego Prezydenta RP do czasu zakończenia likwidacji Biura pracodawcą powódki stała się Kancelaria Prezydenta RP. Sąd Okręgowy wskazał, że Biuro byłego Prezydenta RP nie może być uznane za zorganizowany zespół składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej w rozumieniu art. 55¹ k.c., ponieważ jego utworzenie i funkcjonowanie związane było z uprawnieniem byłego Prezydenta RP. Niemniej jednak uznanie określonego kompleksu majątkowego za jednostkę organizacyjną, stanowiącą zakład pracy w znaczeniu przedmiotowym, zależy od oceny konkretnego przypadku, przy uwzględnieniu wszystkich

okoliczności sprawy, w tym charakteru prowadzonej działalności. W tym kontekście podkreślone zostało, że zarówno utworzenie, jaki i funkcjonowanie Biura byłego Prezydenta RP jest związane z ustawowym uprawnieniem byłego Prezydenta RP. Oznacza to, że jego śmierć skutkuje zniesieniem Biura, ale brak jest przepisów, które określałyby podmiot zobowiązany do likwidacji Biura z uwagi na śmierć byłego Prezydenta RP. W tej kwestii Sąd Okręgowy dostrzegł, że w związku z likwidacją Biura ostatniego Prezydenta RP na uchodźctwie zostało wydane w dniu 31 maja 2010 r. zarządzenie Szefa Kancelarii Prezydenta RP w sprawie zasad pokrywania wydatków związanych z likwidacją tego Biura.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedstawione przez Sąd Okręgowy zagadnienie prawne wiąże się przede wszystkim z prawidłową oceną, kto jest pracodawcą pracowników zatrudnionych w Biurze byłego Prezydenta RP i jest wynikiem braku wyraźnego uregulowania tej kwestii, zarówno w ustawie z dnia 30 maja 1996 r. o uposażeniu byłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, jaki i zarządzeniu nr 14 Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 września 1996 r. Ustawowa regulacja dotycząca funkcjonowania i finansowania Biur byłych Prezydentów RP ogranicza się do dwóch przepisów ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o uposażeniu byłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis art. 4 tej ustawy stanowi, że byłemu Prezydentowi na prowadzenie biura przysługują środki finansowe w wysokości i na zasadach określonych dla posłów otrzymujących środki finansowe na utworzenie, funkcjonowanie i finansowanie biura poselskiego. Zgodnie z art. 9 wydatki wynikające z uprawnień określonych w art. 2 i 4 ustawy są pokrywane z budżetu państwa w części dotyczącej Kancelarii Prezydenta. Uszczegółowieniem regulacji ustawowej jest zarządzenie nr 14 Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 września 1996 r. (niepublikowane, ze zmianami), które zostało wydane na podstawie § 2 ust. 3 statutu Kancelarii Prezydenta, stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 2/96 Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 stycznia 1996 r. w sprawie nadania statutu Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz w związku z art. 4 i 9 ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o uposażeniu byłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Treść § 2 ust. 3 statutu Kancelarii Prezydenta z dnia 26 stycznia 1996 r. jest taka sama, jak obecnie obowiązującego

§ 2 ust. 3 statutu Kancelarii Prezydenta stanowiącego załącznik do zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 sierpnia 2015 r. w sprawie nadania statutu Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Wskazany przepis stanowi, że Szef Kancelarii Prezydenta wydaje zarządzenia, decyzje i polecenia. Warto w tym miejscu zauważyć, że zarządzenie nr 14 Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 września 1996 r. nie należy do źródeł prawa powszechnie obowiązującego, o czym stanowi art. 87 Konstytucji RP. Ten akt normatywny ma charakter wewnętrzny i obowiązuje tylko jednostki organizacyjne podległe organowi wydającemu ten akt (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 grudnia 1998 r., K 21/98, OTK ZU z 1998 r. nr 7, poz. 116 czy z dnia 19 października 2010 r., K 35/09, OTK ZU 2010 nr 8A, poz. 77).

Stosownie do § 1 zarządzenia nr 14 Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 września 1996 r. do obsługi swojej działalności były Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej zwany dalej „byłym Prezydentem” może utworzyć biuro. O utworzeniu i zniesieniu biura powiadamia się pismem Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Czynności, o których mowa w zarządzeniu może dokonywać były Prezydent lub osoba przez niego pisemnie upoważniona. Środki finansowe na prowadzenie biura ustala się miesięcznie w formie ryczału w wysokości określonej dla posłów. Ryczałt przysługuje od dnia utworzenia biura, po powiadomieniu, o którym mowa w § 1 i jest przeznaczony, wraz z odsetkami z tytułu oprocentowania środków z tego ryczału, na działalność biura. Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przekazuje z góry, od pierwszego dnia miesiąca, ryczałt na konto biura i nie refunduje wydatków przekraczających limit kwot ryczału (§ 2). Nowo utworzonemu biuru Kancelaria Prezydenta zapewnia wyposażenie w meble i inne przedmioty. Kancelaria zapewnia także środki finansowe na ewentualne pracownicze roszczenia odszkodowawcze wynikające z prawidłowo zawartych umów o pracę pracowników biura otrzymujących wynagrodzenia ze środków z przysługujących na działalność biura z tytułu ryczału (§ 11).

Wobec tego oceny cytowanych powyżej przepisów należy dokonać z perspektywy art. 3 k.p., który został wprowadzony do Kodeksu pracy z dniem 2 czerwca 1996 r., na podstawie ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy -

Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 24, poz. 110), zastępując pojęcie zakładu pracy jednolitą definicją pracodawcy, obejmującą wszystkie podmioty zatrudniające pracowników. Zgodnie z art. 3 k.p. pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników. A zatem na gruncie tego przepisu należy wyodrębnić dwie grupy pracodawców: jednostki organizacyjne i osoby fizyczne. Obecnie zarówno w orzecznictwie, jak i doktrynie przyjmuje się zgodnie, że posiadanie osobowości prawnej wystarcza samo przez się do uznania danej jednostki organizacyjnej za zdolną do zatrudniania pracowników. Zgodność panuje także co do tego, że pracodawcą mogą być samodzielne jednostki organizacyjne, które nie są osobami prawnymi i nie stanowią części osób prawnych (por. Z. Hajn, Definicje pracodawcy, Państwo i Prawo 1994 nr 12, s. 48-57 oraz Pojęcie pracodawcy po nowelizacji kodeksu pracy, Praca i Zabezpieczenie Społeczne 1997 nr 5 s. 19-25 i nr 6 s. 30-34; Ł. Pisarczyk, Pracodawca wewnętrzny, Monitor Prawa Pracy 2004 nr 12; M. Piankowski, Pracodawca jako jednostka organizacyjna i strona stosunku pracy, Gdańskie Studia Prawnicze 2005 nr 2, s. 957-970). Wobec tego należy rozważyć, o jakich jednostkach organizacyjnych niemających osobowości prawnej, będących pracodawcami, jest mowa w art. 3 k.p. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że za pracodawcę w rozumieniu art. 3 k.p. należy uważać taką jednostkę organizacyjną, która jest uprawniona do samodzielnego zatrudniania pracowników, do nawiązywania i rozwiązywania z nimi stosunków pracy. Nie można jednak uznać za pracodawcę jednostki organizacyjnej, której kierownik przyjmuje i zwalnia pracowników wyłącznie na podstawie upoważnienia (por. uchwałę z dnia 16 listopada 1977 r., I PZP 4/77, OSPiKA 1979 nr 7-8, poz. 125 z glosą M. Piekarskiego oraz wyroki: z dnia 19 kwietnia 1979 r., I PR 16/79, OSNC 1979 nr 10, poz. 205; z dnia 4 listopada 2004 r., I PK 25/04, OSNP 2005 nr 14, poz. 206; z dnia 14 grudnia 2004 r., I PK 135/04, OSNP 2005 nr 15, poz. 224; z dnia 14 czerwca 2006 r., I PK 231/05, OSNP 2007 nr 13-14, poz. 183; z dnia 18 września 2008 r., II PK 28/08, LEX nr 785524; z dnia 18 września 2013 r., II PK 4/13, LEX nr 1375183 z glosą A. Rzeteckiej – Gil, LEX/el 2014; z dnia 3 czerwca 2014 r., III PK 128/13, LEX nr 1486980; z dnia 18 listopada 2014 r., II PK 5/14, OSNP 2016 nr 5, poz. 58). W odniesieniu do

złożonych struktur organizacyjnych w orzecznictwie widoczna jest również tendencja do uznawania za pracodawcę niższego szczebla tej struktury. Na przykład, jeżeli spółka prawa handlowego ma oddziały w różnych miejscowościach, to one zazwyczaj są uważane za pracodawców, a nie spółka, mimo że to ona jest osobą prawną (por. wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 6 listopada 1991 r., I PRN 47/91, OSP 1992 z. 7-8, poz. 151 z glosą T. Kuczyńskiego, OSP 1992 nr 7-8, poz. 151, w którym stwierdzono, że każda osoba prawna jest pracodawcą w rozumieniu art. 3 k.p., chyba że dla niektórych pracowników za pracodawcę należy uznać jednostkę organizacyjną stanowiącą jej część składową). Podobne stanowisko Sąd Najwyższy wielokrotnie zajmował także w odniesieniu do jednostek organizacyjnych Skarbu Państwa oraz do gminnych jednostek organizacyjnych (por. uchwałę z dnia 23 lipca 1993 r., I PZP 30/93, OSNAPiUS 1994 nr 6, poz. 123 czy z dnia 29 lipca 2003 r., III PZP 8/03, OSNP 2004 nr 5, poz. 75 oraz wyroki: z dnia 21 grudnia 1992 r., I PRN 52/92, Praca i Zabezpieczenie Społeczne 1993 nr 5, s. 96; z dnia 19 września 1996 r., I PRN 101/95, OSNP 1997 nr 7, poz. 112 z glosą Z. Hajna, OSP 1997 nr 7, poz. 112; z dnia 19 grudnia 1997 r., I PKN 448/97, OSNAPiUS 1998 nr 22, poz. 649; z dnia 20 października 1998 r., I PKN 390/98, OSNAPiUS 1999 nr 23, poz. 744 z glosą R. Szarka, OSP 2000 nr 7-8, poz. 105; z dnia 11 września 1998 r., II UKN 196/98, OSNAPiUS 1999 nr 18, poz. 589; z dnia 28 października 2009 r., I PK 95/09, LEX nr 558565) wskazując, że jednostki te mają własne zadania i zagwarantowany stopień autonomii oraz samodzielności organizacyjno-finansowej. Z kolei przy ustalaniu jednostki organizacyjnej będącej pracodawcą ostrożność należy zachować w stosunku do złożonych struktur organizacyjnych prawa publicznego, których ustrój indywidualnie określa ustawa. Może ona bowiem indywidualnie wskazać tę jednostkę, w związku z czym w takim przypadku nie będzie można zastosować wyżej opisanych reguł wynikających z art. 3 k.p. (por. uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 24 stycznia 2012 r., III UZP 3/11, OSNP 2012 nr 15-16, poz. 197 oraz z dnia 9 lutego 2012 r., I UZP 10/11, OSNP 2012 nr 23-24, poz. 291 czy wyrok z dnia 6 listopada 2013 r., III PK 116/12, OSNP 2014 nr 9, poz. 130). Nie jest natomiast warunkiem zdolności do występowania w charakterze pracodawcy według art. 3 k.p. zdolność danej jednostki organizacyjnej do samodzielnego występowania w obrocie

cywilnoprawnym w charakterze podmiotu praw i obowiązków. W definicji pracodawcy mieszczą się także jednostki organizacyjne występujące w obrocie prawnym jako twory „spersonifikowane (komitety, zespoły, zrzeszenia producentów itp. – por. Komentarz do Kodeksu pracy pod redakcją L. Florka, Warszawa 2011, s. 42-43).

Oceniając w powyższym kontekście przepisy ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o uposażeniu byłego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz zarządzenia nr 14 Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 września 1996 r. uznać należy, że pracodawcą pracowników zatrudnionych w Biurze byłego Prezydenta RP jest to Biuro (art. 3 k.p.). Biuro byłego Prezydenta RP posiada odrębność organizacyjną i finansową, ponieważ finansowanie działalności Biura polega na prostym przekazaniu ryczału na jego działalność na wyodrębnione konto. Pośrednio na to, że pracodawcą pracowników zatrudnionych w Biurze byłego Prezydenta RP jest to Biuro, wskazuje również § 7 zarządzenia nr 14 Szefa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 września 1996 r., zgodnie z którym kopie umów o pracę pracowników biura są przekazywane i ewidencjonowane w kancelarii Prezydenta RP, a także § 11, w myśl którego Kancelaria Prezydenta zapewnia środki finansowe na ewentualne pracownicze roszczenia odszkodowawcze wynikające z prawidłowo zawartych umów o pracę pracowników biura otrzymujących wynagrodzenia ze środków z przysługujących na działalność biura z tytułu ryczału. Z art. 22 § 1 k.p. w związku z art. 3 k.p. wynika, że pracodawca jest stroną stosunku pracy, a zatem podmiotem, który zatrudnia pracownika. Z tego względu w umowach o pracę powódki, jako pracodawca, prawidłowo wskazane zostało Biuro byłego Prezydenta. Sumując powyższe, Biuro byłego Prezydenta RP stanowi jednostkę organizacyjną, zatrudniającą pracowników w swoim imieniu i tym samym jest ich pracodawcą w rozumieniu art. 3 k.p.

Sąd Okręgowy w W. w swoim pierwszym pytaniu nie dostrzegł jednak, że rzeczywisty problem, który występuje w tej sprawie, dotyczy tego, iż w przypadku pracodawcy będącego Biurem byłego Prezydenta RP organem właściwym do dokonywania czynności ze stosunku pracy pracowników tego Biura jest organ zarządzający tą jednostką, czyli sam były Prezydent występujący jako osoba

fizyczna. Zgodnie bowiem z art. 3¹ § 1 k.p. za pracodawcę będącego jednostką organizacyjną czynności w sprawach z zakresu prawa pracy dokonuje osoba lub organ zarządzający tą jednostką albo inna wyznaczona do tego osoba. W świetle art. 3¹ k.p. nie jest konieczne, by osoba zarządzająca lub osobą będącą organem zarządzającym albo wchodząca w skład takiego organu była pracownikiem zarządzanej jednostki. W razie śmierci byłego Prezydenta RP występuje więc trwały brak osoby uprawnionej do dokonywania czynności w sprawach z zakresu prawa pracy. Nie ma zatem podmiotu, który byłby uprawniony do dokonania czynności likwidacji Biura byłego Prezydenta, w tym rozwiązania stosunków pracy z jego pracownikami, ani organu, który byłby uprawniony do dokonywania czynności procesowych w sporze o roszczenia z tego stosunku. Pracodawca będący Biurem byłego Prezydenta wprowadzić by istniał, ale byłby pozbawiony na trwałe możliwości dokonywania czynności materialnoprawnych i procesowych w sprawach z zakresu prawa pracy. Taki stan prawny nie może w oczywisty sposób trwać wiecznie. W sytuacji, gdy przepisy prawa pracy nie przewidują wygaśnięcia stosunku pracy z powodu trwałego braku osoby uprawnionej do dokonywania czynności w sprawach ze stosunku pracy, konieczne staje się zastosowanie instytucji najbardziej zbliżonej do rozpatrywanej sytuacji, tj. wygaśnięcia stosunku pracy z powodu śmierci pracodawcy będącego osobą fizyczną (art. 63² k.p.). Podkreślenia wymaga, że ustanie umownego stosunku pracy może nastąpić wyłącznie przez jego rozwiązanie (art. 30 § 1 i 2 k.p.) lub wskutek jego wygaśnięcia (art. 63 k.p.). Stosownie do art. 63 k.p. umowa o pracę wygasa w przypadkach określonych w Kodeksie pracy oraz w przepisach szczególnych. Brzmienie tego przepisu zdaje się wskazywać, że zdarzenia powodujące wygaśnięcie umowy o pracę są określone w prawie pracy wyraźnie i wyczerpująco, a zatem takiego skutku nie może wywołać zdarzenie, z którym ustawa nie łączy ustania stosunku pracy z powodu jego wygaśnięcia. Tymczasem w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmowało się i przyjmuje, że obowiązujące przepisy, a w szczególności Kodeks pracy nie regulują wprost wszystkich przypadków wygaśnięcia stosunku pracy jako podstawy jego ustania. O kwalifikacji sposobu (rozwiązania lub wygaśnięcia) decydują okoliczności faktyczne sprawy. Możliwe jest więc przyjęcie, że w pewnych nietypowych i nieregulowanych wprost przepisach okolicznościach doszło do

wygaśnięcia stosunku pracy. W wyroku z dnia 7 kwietnia 2010 r., II UK 357/09 (OSNP 2011 nr 19-20, poz. 258 z glosą M. Giaro, Praca i Zabezpieczenie Społeczne 2011 nr 10, s. 38-40) oraz z dnia 9 lutego 2012 r., I UK 260/11 (LEX nr 1169835) Sąd Najwyższy stwierdził, że stosunek pracy wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, będącego prezesem jej jednoosobowego zarządu, wygasa z chwilą nabycia przez niego wszystkich udziałów w spółce. Z kolei w wyroku z dnia 7 grudnia 2000 r., I PKN 143/00 (OSNAPIUS 2002 nr 14, poz. 335) zaprezentowano pogląd, że w świetle art. 73 § 2 k.p. wygaśnięcie mandatu powoduje ustanie stosunku pracy z wyboru z mocy prawa, a więc jego wygaśnięcie. W tym kontekście przyjąć należy, że stosunki pracy pracowników zatrudnionych w Biurze byłego Prezydenta RP wygasają z dniem śmierci byłego Prezydenta RP. Wydaje się też, że kwestia ta została dostrzeżona z uwagi na śmierć ostatniego Prezydenta RP na uchodźctwie. Wówczas wydane zostało zarządzenie nr 8 Szefa Kancelarii Prezydenta RP z dnia 31 maja 2010 r. w sprawie zasad pokrywania wydatków związanych z likwidacją Biura ostatniego Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźctwie, a osobą wyznaczoną do likwidacji Biura został dyrektor tego Biura.

Sąd Najwyższy odmówił odpowiedzi na trzecie pytanie z przedstawionego przez Sąd Okręgowy zagadnienia prawnego, które miało na celu wyjaśnienie, czy w razie śmierci byłego Prezydenta RP, który utworzył Biuro byłego Prezydenta RP, pracownik Biura byłego Prezydenta RP jest przejmowany na zasadach określonych w art. 23¹ § 1 k.p. przez Kancelarię Prezydenta RP. Zgodnie z art. 390 § 1 k.p.c. zdanie pierwsze k.p.c., jeżeli przy rozpoznawaniu apelacji powstanie zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, sąd może przedstawić to zagadnienie do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu, odraczając rozpoznanie sprawy. Przyjmuje się, że podjęcie uchwały rozstrzygającej zagadnienie prawne przedstawione przez sąd odwoławczy, ze względu na jej wiążący charakter (art. 390 § 2 k.p.c.), stanowi wyjątek od zasady samodzielnego rozstrzygania sprawy przez właściwy sąd. Przemawia to za ścisłą wykładnią przesłanek stosowania art. 390 k.p.c. nakazującą przyjęcie, że poważne wątpliwości, o których jest mowa w jego § 1 nie występują, gdy sformułowane przez sąd przedstawiający zagadnienie prawne może być rozwiązane za pomocą reguł wykładni, przy uwzględnieniu poglądów

funkcjonujących już w orzecznictwie i piśmiennictwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, LEX nr 1749596). Wobec tego w razie powstania zwykłych wątpliwości interpretacyjnych sąd drugiej instancji powinien rozwiązywać je we własnym zakresie z wykorzystaniem wiedzy, jaką niosą same przepisy oraz ich rozumienie w dotychczasowym orzecznictwie i nauce prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 marca 2014 r., III CZP 132/13, LEX nr 1482402; z dnia 18 stycznia 2013 r., II PZP 5/12, LEX nr 1298098; z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10, niepubl.; z dnia 29 października 2009 r., III CZP 74/09, LEX nr 551887). Rolą Sądu Najwyższego nie jest udzielanie jedynie wsparcia dla sformułowanego przez sąd drugiej instancji własnego stanowiska co do właściwej wykładni przepisów ani rozwiązywanie zwykłych wątpliwości tego sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 3 marca 2011 r., II UZP 8/10, LEX nr 861473). Kwestia będąca przedmiotem przedstawionego pytania prawnego nie jest kwestią nową czy dotychczas nieobecną w orzecznictwie. Sąd Najwyższy wielokrotnie zajmował się instytucją przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę (art. 23¹ k.p.) prezentując pogląd, że o przejściu zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę można mówić wówczas, gdy skutek określonych zdarzeń prawnych zakład pracy lub jego część zostają przejęte przez inny podmiot, który w oparciu o przejętą jednostkę kontynuuje działalność tego samego rodzaju lub zbliżoną, w wyniku czego przejmuje pracowników zatrudnionych w ramach tej jednostki. Od dawna wyrażany był ponadto pogląd o decydującej roli przejęcia zadań w sferze publicznej. W wyroku z dnia 10 października 2003 r., I PK 456/02 (OSNP 2004 nr 19, poz. 335) oraz z dnia 3 czerwca 2014 r., III PK 119/13 (LEX nr 1476968) Sąd Najwyższy uznał, że w przypadku pracodawcy realizującego cele publiczne o przejściu zakładu pracy decyduje przede wszystkim przejęcie jego zadań (por. także uchwałę Sądu Najwyższego w składzie siedmiu sędziów z dnia 28 marca 2013 r., III PZP 1/13, OSNP 2014 nr 4, poz. 51 i powołane w jej uzasadnieniu orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Sądu Najwyższego). Zadania związane z obsługą działalności byłego Prezydenta RP z istoty rzeczy wykluczają kontynuowanie działalności tego samego rodzaju lub zbliżonej przez inny podmiot.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

r.g.